

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์การบริหารงานทะเบียนราษฎรเชิงระบบ
: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดอุดรธานี

ชื่อผู้เขียน

นายสุชาติ อีระวงษ์พิทักษ์

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการ เมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี่ยวกิ่งแก้ว ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์ วงษ์บุรณาวาทย กรรมการ
อาจารย์ ดร.ธเนศ อัญมณราชธน กรรมการ

บทคัดย่อ

การบริหารงานทะเบียนราษฎร เป็นหลักการบริหารที่กำหนดกระบวนการบริหาร นับตั้งแต่การกำหนดนโยบายที่มีอิทธิพลด้านสภาพแวดล้อม ทั้งภายนอกและภายในเป็นปัจจัยสำคัญ การดำเนินนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ ต่อมาภายหลัง เมื่อมีปฏิกริยาสะท้อนกลับไม่เห็น ด้วยกับแนวนโยบายดังกล่าว จึงต้องนำนโยบายกลับมาทบทวนเพื่อกำหนดแนวทางใหม่อีกครั้ง การทะเบียนราษฎรคือ การจัดทำบัญชีลักษณะของพลเมืองทั่วประเทศ งานการทะเบียนราษฎรเป็น งานที่เกี่ยวข้องกับทะเบียนบ้าน การแจ้งเกิด การแจ้งเกิดเกินกำหนด การแจ้งตาย การแจ้งตาย เกินกำหนด การแจ้งย้ายที่อยู่ การขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน และการขอแก้ไขรายการใน ทะเบียนบ้าน

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์นี้ เพื่อศึกษาถึงปัญหาการบริการงานทะเบียนราษฎรที่เกิด จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ ระเบียบ กฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ตลอดจนประชาชน เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารงานทะเบียนราษฎรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง กล่าวคือ เป็นการเลือกตัวอย่าง เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะของการวิจัยประเภทเจาะลึก โดยจำแนกหน่วยงานและบุคคล ออกเป็น 4 กลุ่มคือ หน่วยงานราชการส่วนกลาง ได้แก่ สำนักงานกลาง ทะเบียนราษฎร ส่วนหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานทะเบียนจังหวัด สำนักงานทะเบียนอำเภอ และสำนักงานทะเบียนตำบล สำหรับจำนวนบุคคลในหน่วยงานดังกล่าว มีจำนวนทั้งสิ้น 22 คน การวิจัยครั้งนี้ ได้มีการออกแบบการวิจัย โดยสร้างแบบสัมภาษณ์เป็นลักษณะ interview guide นอกจากนี้ยังมีการทดสอบแบบสัมภาษณ์อีกครั้ง จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ปรากฏผลการวิจัยดังนี้คือ

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎร ขาดความยืดหยุ่นและอิสระในการบริหารงาน

2. กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎร มีลักษณะพิเศษเฉพาะ และเป็นการบังคับให้ถือปฏิบัติในเรื่องของขั้นตอนในการปฏิบัตินั้น นอกจากขึ้นกับกฎหมายงานทะเบียนราษฎรโดยเฉพาะแล้ว ยังมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกฎหมายอื่น ๆ อีก

3. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร ทั้งในส่วนของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร ยังคงยึดมั่นในนโยบายและระเบียบ กฎหมายเป็นสำคัญ ขาดความยืดหยุ่น สาเหตุเพราะต้องอยู่ภายใต้ระบบราชการ

4. ประชาชนไม่เห็นความสำคัญของงานทะเบียนราษฎรเท่าที่ควร

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีความเห็นและข้อเสนอแนะว่า ปัญหาในการบริหารงานทะเบียนราษฎรที่เกิดขึ้น อันมีผลมาจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดับต่าง ๆ เช่น ด้านนโยบาย ระเบียบ กฎหมาย ฯลฯ ด้านผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และด้านประชาชนนั้น ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เหล่านี้ เท่าที่ผ่านมาสามารถแก้ไขได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น และยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น แนวความคิดหนึ่งคือ ให้มีการกระจายอำนาจและให้มีอิสระในการบริหารงานมากขึ้น โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎร ด้านการให้บริการ ควรมีการนำเอาเครื่องคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน อันจะอำนวยความสะดวกด้านการรวบรวมข้อมูลและประมวลผล ความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล ตลอดจนสามารถอำนวยความสะดวกและการให้บริการแก่ประชาชนผู้มาขอรับบริการได้รวดเร็วยิ่งขึ้น อีกทั้งสามารถแก้ไขปัญหา เรื่องการขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ตลอดจนมีความสอดคล้องกับนโยบายของ

รัฐบาลเรื่อง ห้ามการเพิ่มจำนวนข้าราชการเกินกว่าสองเปอร์เซ็นต์อีกด้วย ซึ่งความก้าวหน้าของ
วิทยาการด้านนี้คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ คงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถปฏิเสธได้อีกต่อไป และสามารถ
แก้ไขปัญหาการบริหารงานทะเบียนราษฎรได้ดียิ่งขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างแน่นอน

Thesis Title   Systems Analysis of Administration of Household
Registration : A Case Study of Changwat Uttaradit.

Author   Mr. Suchat Tirawongpitak

M.A. (Political Science) Politics and Government

Examining Committee :

Assoc.Pro. Somsak Kiewkingkaew   Chairman

Assist.Pro. Dr.Chakrapand Wongburanavart. Member

Lecturer. Dr. Tanan Anumanratchaton   Member

Abstract

A Registration administration is the principle of administration that determines administrative process including the policy making that influences both within and outside environmental factors, the policy processing and the policy making. Later there are some resisted feedbacks, and such policy has to be revised for a new policy making. The registration is the making of the national population list. It deals with the household such as : birth notification, late birth notification, death notification, late death notification, notification of residence transfer, notification of house member addition and notification for some correction of registration document.

The purpose of this study is to find the problems of the registration administration at the departments or the divisions that responsible for. This includes the officers, laws, rules and regulations and the people. This study also tries to seek for any possible ways to develop the administration of registration for more efficiency.

This study employed purposive sampling techniques by dividing places of working and people into 4 groups ; the central official office including central registration office, and the local official office including provincial registration office, Amphur registration office and district registration office. There are 22 registration officers participated in this study.

The interview guide questionnaires, with pretest, are designed for the study. The results of data analysis based on the purpose of this study are :

1. Officers responsible for registration are lack of flexibility and independence for job administration.
2. Laws, rules and regulations dealing with registration are special and a must. They are not only depend on the law of registration of national population list but also close related with some other laws.
3. Officers, both administrators and low personnel, have to bind themselves to the laws without any flexibility because of official system.
4. People should pay more regard to the registration than they have been.

According to the result of the study, the researcher would like to recommend that all the problems are from the departments or divisions responsible for policies, rules and regulations, laws and so forth including administrators, authorities and people. All problem-solutions that have been manipulated up to some levels of satisfactory but not so efficiency enough. Some suggestions the researcher would like to recommend is decentralization and freedom of work-administration especially the service of the registration of the national population list to the people. The using of Computer is necessary for data collection and data analysis including the security of data base and fast service. The Computer will also solve the problem of staff shortage, and this will answer the government policy on restricted two-percent officer addition. We cannot deny this modern technology equipment to help improve the registration of the national population list work.